

На основу члана 37. Закона о заштити природе- Пречишћени текст („Службени гласник РС“, број 113/08), члана 42. став 1. ал. 8. и 10. Закона о заштити животне средине – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/07, 41/08 и 28/10), члана 29. Закона о Републичкој управи („Службени гласник РС“, бр. 118/08), члана 192. став 5. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске број 13/02), и члана 56. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 101/04, 42/05 и 118/05), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију, д о н о с и

РЈЕШЕЊЕ О ПРЕТХОДНОЈ ЗАШТИТИ ПОСЕБНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „ГРОМИЖЕЉ“

Члан 1.

У циљу очувања аутентичних екосистема и станишта ријетких и угрожених биљних и животињских врста као и рационалног коришћења природних ресурса у складу са одрживим развојем, подручја будућег посебног резервата природе „Громижељ“ ставља се под претходну заштиту.

Члан 2.

Подручје под претходном заштитом налази се на територији општине Бијељина. Саставни дио Рјешења је графички прилог са уцртаном границом.

Члан 3.

Подручје под претходном заштитом обухвата простор следећих катастарских општина:

- К.О. Велино Село у површини од 488 хектара, К.О. Балатун у површини од 272 хектара и К.О. Доњи Бродац у површини од 71 хектар.

Подручје под претходном заштитом обухвата следеће катастарске честице и то по катастарским општинама:

К.О.Велино Село:

к.ч. 229; к.ч. 231; к.ч. 232; к.ч. 233; к.ч. 234; к.ч. 235; к.ч. 236; к.ч. 237; к.ч. 238; к.ч. 239; к.ч. 240; к.ч. 241; к.ч. 242; к.ч. 243; к.ч. 244; к.ч. 245; к.ч. 247; к.ч. 248; к.ч. 249; к.ч. 250; к.ч. 251; к.ч. 252; к.ч. 253; к.ч. 254; к.ч. 255; к.ч. 256; к.ч. 257; к.ч. 258; к.ч. 259; к.ч. 260; к.ч. 261; к.ч. 262; к.ч. 263; к.ч. 264; к.ч. 265; к.ч. 266; к.ч. 267; к.ч. 268; к.ч. 269; к.ч. 270; к.ч. 271; к.ч. 272; к.ч. 274; к.ч. 275; к.ч. 276; к.ч. 277; к.ч. 278; к.ч. 279; к.ч. 280; к.ч. 281; к.ч. 282; к.ч. 283; к.ч. 284; к.ч. 285; к.ч. 286; к.ч. 287; к.ч. 288; к.ч. 289; к.ч. 290; к.ч. 291; к.ч. 292; к.ч. 293; к.ч. 294; к.ч. 295; к.ч. 296; к.ч. 297; к.ч. 298; к.ч. 299; к.ч. 300; к.ч. 301; к.ч. 302; к.ч. 303; к.ч. 304; к.ч. 305; к.ч. 306; к.ч. 307; к.ч. 308; к.ч. 309; к.ч. 310; к.ч. 311; к.ч. 312; к.ч. 313; к.ч. 314; к.ч. 315; к.ч. 316; к.ч. 317; к.ч. 318; к.ч. 319; к.ч. 320; к.ч. 321; к.ч. 322; к.ч. 323; к.ч. 324; к.ч. 325; к.ч. 326; к.ч. 327; к.ч. 328; к.ч. 329; к.ч. 330; к.ч. 331; к.ч. 332; к.ч. 333; к.ч. 334; к.ч. 335; к.ч. 336; к.ч. 337; к.ч. 338; к.ч. 339; к.ч. 340; к.ч. 341; к.ч. 342; к.ч. 343; к.ч. 344; к.ч. 345; к.ч. 346; к.ч. 500; к.ч. 773/1; к.ч. 773/2; к.ч. 774/1; к.ч. 774/2; к.ч. 776; к.ч. 1333; к.ч. 1334/1; к.ч. 1334/2; к.ч. 1335; к.ч. 1336; к.ч. 1337; к.ч. 1338; к.ч. 1339; к.ч. 1340; к.ч. 1341; к.ч. 1342; к.ч. 1343; к.ч.

2316; к.ч. 2317; к.ч. 2318; к.ч. 2319; к.ч. 2320; к.ч. 2321; к.ч. 2322; к.ч. 2323; к.ч. 2324; к.ч. 2325; к.ч. 2326; к.ч. 2327; к.ч. 2328; к.ч. 2329; к.ч. 2340; к.ч. 2341; к.ч. 2342; к.ч. 2343; к.ч. 2344; к.ч. 2345; к.ч. 2346; к.ч. 2347; к.ч. 2348; к.ч. 2349; к.ч. 2350/1; к.ч. 2350/2; к.ч. 2351; к.ч. 2352; к.ч. 2353; к.ч. 2354; к.ч. 2355/1; к.ч. 2355/2; к.ч. 2356/1; к.ч. 2356/2; к.ч. 2357/1; к.ч. 2357/2; к.ч. 2357/3; к.ч. 2358; к.ч. 2359; к.ч. 2360; к.ч. 2361; к.ч. 2362; к.ч. 2363; к.ч. 2364; к.ч. 2364/1; к.ч. 2365/1; к.ч. 2365/2; к.ч. 2365/3; к.ч. 2366; к.ч. 2367; к.ч. 2368; к.ч. 2369; к.ч. 2370/1; к.ч. 2370/2; к.ч. 2370/3; к.ч. 2370/4; к.ч. 2370/5; к.ч. 2371/1; к.ч. 2372; к.ч. 2373/1; к.ч. 2373/2; к.ч. 2373/3; к.ч. 2374; к.ч. 2375; к.ч. 2376; к.ч. 2377; к.ч. 2378; к.ч. 2379; к.ч. 2380; к.ч. 2381; к.ч. 2382; к.ч. 2383/1; к.ч. 2383/2; к.ч. 2384; к.ч. 2385; к.ч. 2386; к.ч. 2387; к.ч. 2388; к.ч. 2389; к.ч. 2391; к.ч. 2392; к.ч. 2393; к.ч. 2394; к.ч. 2395/1; к.ч. 2395/2; к.ч. 2395/3; к.ч. 2395/4; к.ч. 2395/5; к.ч. 2395/6; к.ч. 2395/7; к.ч. 2395/8; к.ч. 2395/9; к.ч. 2395/10; к.ч. 2396/1; к.ч. 2396/2; к.ч. 2396/3; к.ч. 2397; к.ч. 2398; к.ч. 2399; к.ч. 2400/1; к.ч. 2400/2; к.ч. 2400/3; к.ч. 2401; к.ч. 2402; к.ч. 2403; к.ч. 2404; к.ч. 2405/1; к.ч. 2405/2; к.ч. 2406; к.ч. 2407; к.ч. 2408; к.ч. 2409; к.ч. 2410; к.ч. 2411; к.ч. 2412; к.ч. 2413; к.ч. 2414; к.ч. 2415/1; к.ч. 2415/2; к.ч. 2416; к.ч. 2417/1; к.ч. 2417/2; к.ч. 2418; к.ч. 2419; к.ч. 2420; к.ч. 2421; к.ч. 2422; к.ч. 2423; к.ч. 2424; к.ч. 2425; к.ч. 2426; к.ч. 2427; к.ч. 2428; к.ч. 2429; к.ч. 2430; к.ч. 2431/1; к.ч. 2431/2; к.ч. 2431/3; к.ч. 2432; к.ч. 2433/1; к.ч. 2433/2; к.ч. 2434; к.ч. 2435; к.ч. 2436; к.ч. 2437; к.ч. 2438; к.ч. 2439; к.ч. 2440/1; к.ч. 2440/2; к.ч. 2441; к.ч. 2442; к.ч. 2443; к.ч. 2444; к.ч. 2445; к.ч. 2446; к.ч. 2448; к.ч. 2449; к.ч. 2814; к.ч. 2815; к.ч. 2816; к.ч. 2817; к.ч. 2819; к.ч. 2821; к.ч. 2824; к.ч. 2836; к.ч. 2837; к.ч. 2838; к.ч. 2849; к.ч. 2850; к.ч. 2851; к.ч. 2853; к.ч. 2854; к.ч. 2877; к.ч. 2878; к.ч. 2879; к.ч. 2880/1; к.ч. 2880/2; к.ч. 2889 те дио к.ч.2806

К.О. Бродац

к.ч. 2330; к.ч. 2331; к.ч. 2332; к.ч. 2333; к.ч. 2334; к.ч. 2335; к.ч. 2336; к.ч. 2337; к.ч. 2338; к.ч. 2339; к.ч. 2340; к.ч. 2341; к.ч. 2342; к.ч. 2343; к.ч. 2344; к.ч. 2345; к.ч. 2346; к.ч. 2347; к.ч. 2348; к.ч. 2349; к.ч. 2350; к.ч. 2351; к.ч. 2352; к.ч. 2353; к.ч. 2354; к.ч. 2355; к.ч. 2356; к.ч. 2357; к.ч. 2358; к.ч. 2359; к.ч. 2474; к.ч. 2475; к.ч. 2476; к.ч. 2477; к.ч. 2478; к.ч. 2479; к.ч. 2480; к.ч. 2481; к.ч. 2482; к.ч. 2483; к.ч. 2484; к.ч. 2485; к.ч. 2486; к.ч. 2487; к.ч. 2488; к.ч. 2489; к.ч. 2490; к.ч. 2491; к.ч. 2492; к.ч. 2493; к.ч. 2494; к.ч. 2495; к.ч. 2496; к.ч. 2497; к.ч. 2498; к.ч. 2499; к.ч. 2500; к.ч. 2501; к.ч. 2502; к.ч. 2503; к.ч. 2504; к.ч. 2505; к.ч. 2506; к.ч. 2507; к.ч. 2508; к.ч. 2509; к.ч. 2510; к.ч. 2511; к.ч. 2512; к.ч. 2513; к.ч. 2514; к.ч. 2515; к.ч. 2516; к.ч. 2517; к.ч. 2518; к.ч. 2519; к.ч. 2520; к.ч. 2521; к.ч. 2631; к.ч. 2729; к.ч. 2752; к.ч. 2753; к.ч. 2754; к.ч. 2756; к.ч. 2757; к.ч. 2758; к.ч. 2759

Укупна површина подручја под претходном заштитом је 831 хектар.

Саставни дио Рјешења су подаци о власништву и површинама свих катастарских честица у обухвату подручја под претходном заштитом.

Члан 4.

На дијелу површине подручја под претходном заштитом, под режимом заштите I степена су површине означене сљедећим катастарским честицама у **К.О. Велино Село:** к.ч.1577/2; к.ч.1605; к.ч.1606; к.ч.1607; к.ч.1609; к.ч.1612; к.ч.1613; к.ч.1614; к.ч.1615; к.ч.1616; к.ч.1617; к.ч.1618; к.ч.1619; к.ч.1620; к.ч.1621; к.ч.1622; к.ч.1623; к.ч.1624; к.ч.1625; к.ч.1626; к.ч.1627; к.ч.1628; к.ч. 1629; к.ч.1633; к.ч.1634; к.ч.1635/1; к.ч.1635/2; к.ч.1636; к.ч.1637; к.ч.1638; к.ч.1639; к.ч.1640; к.ч.1641; к.ч.1642; к.ч.1643; к.ч.1644; к.ч.1645; к.ч.1646; к.ч.1647; к.ч.1648; к.ч.1649; к.ч.1650; к.ч.1651; к.ч.1652; к.ч.1653; к.ч.1654; к.ч.1655; к.ч.1656; к.ч.1657; к.ч.1658; к.ч.1659; к.ч.1660; к.ч.1661; к.ч.1662; к.ч.1663; к.ч.1664; к.ч.1665; к.ч.1666; к.ч.1668; к.ч.1669; к.ч.1670; к.ч.1671; к.ч.1672;

к.ч.1673; к.ч.1674; к.ч.1675; к.ч.1676; к.ч.1677; к.ч.1680; к.ч.1682; к.ч.1707/1; к.ч.1707/2; к.ч.1707/3; к.ч.1707/4; к.ч.1707/5; к.ч.1708/1; к.ч.1708/2; к.ч.1713; к.ч.1714; к.ч.1715; к.ч.1716; к.ч.1717; к.ч.1718; к.ч.1719; к.ч.1720; к.ч.1721; к.ч.1722; к.ч.1723; к.ч.1724; к.ч.1725/1; к.ч.1725/2; к.ч.1725/3; к.ч.1726/1; к.ч.1726/2; к.ч.1727/1; к.ч.1727/2; к.ч.1727/3; к.ч.1727/4; к.ч.1727/5; к.ч.1727/6; к.ч.1728; к.ч.1729; к.ч.1730; к.ч.1731; к.ч.1732; к.ч.1733; к.ч.1734; к.ч.1735; к.ч.1736; к.ч.1737; к.ч.1738; к.ч.1739; к.ч.1740; к.ч.1741; к.ч.1742; к.ч.1743; к.ч.1744; к.ч.1745; к.ч.1746; к.ч.1747; к.ч.1748; к.ч.1749; к.ч.1750; к.ч.1751; к.ч.1752; к.ч.1753; к.ч.1754; к.ч.1755; к.ч.1756; к.ч.1757; к.ч.1758; к.ч.1759; к.ч.1760; к.ч.1761; к.ч.1875; те дијелови катастарских честица учртани на копији катастарског плана к.ч.1610; к.ч.1872; к.ч.1873; к.ч.1874;

Површине под режимом заштите I степена из става 1. овог члана издвајају се у сврху заштите ријетких и угрожених врста животиња и биљака и њихових станишта.

На површи под режимом заштите I степена забрањује се спровођење хидромелиоративних захвата, преоравање и прекопавање природних ливада, пашњака и мочварних станишта, коришћење природних богастава и сви видови коришћења простора осим праћења стања, научних истраживања, и контролисаних посјета док се простор под претходном заштитом не прогласи заштићеним у складу са Законом о заштити природе – Пречишћени текст („Службени гласник РС“, бр. 113/08).

Укупна површина подручја под посебним режимом заштите износи 56,45 хектара.

Члан 5.

На цјелокупној површини подручја под претходном заштитом, **општим мјерама** забрањује се:

- грађење, осим грађења, реконструкције и доградње стамбених и економских објеката у оквиру постојећих домаћинстава;
- експлоатација и отварање позајмишта земље и шљунка
- градња путева, постављање ваздушних и електроенергетских и телефонских водова, изузев радова на реконструкцији и санацији, оних објеката за које је већ обрађена неопходна документација, а уз услове које прописује Републички завод за заштиту културно-историјско и природног наслеђа
- крчење и чиста сјеча шума, кресање лисника и пошумљавање врстама дрвећа страним за ово подручје
- коришћење
- уништавање флоре и убијање и узнемиравање фауне
- одлагање отпада ван мјеста и објеката одређених или опремљених за ту намјену
- руковање отровним хемијским метеријама, нафтним дериватима и другим токсичним и опасним материјама на начин који може проузроковати загађивање земљишта и вода

Члан 6.

На подручју под претходном заштитом, осим површина наведених у члану 4. дозвољено је, у функцији система заштите од вода, према посебним програмима спроводити мјере одводње, одржавања одводних канала и вршење других радова, уколико се истим на проузрокује исушивање овог мочварног станишта.

У сврху одржавања постојеће пољопривредне производње на постојећим површинама у границама заштићеног подручја, изузев на површинама наведеним у члану 4. овог Рјешења, мјере обраде земљишта и узтоја култура морају се вршити у складу са одредбама прописа о органској проиузводњи хране. Управљач је дужан осигурати спровођење редовних мјера контроле и праћења нивоа опасних и штетних материја као и количине унесених ђубрива и пестицида у пољопривредном земљишту, најмање једном годишње.

Члан 7.

За радове који овим Рјешењем нису забрањени, а за које се оправдано претпоставља да могу угрозити природне вриједности подручја под претходном заштитом, потребно је прибавити услове Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске и других надлежних институција.

Члан 8.

О подручју под претходном заштитом стараће се управљач - Општина Бијељина која ће уз сарадњу са удружењима грађана у овој области, у обављању послова старања о подручју под претходном заштитом обезбједити спровођење прописаних мјера и режима заштите на очувању природног добра.

Члан 9.

Управљач ће у обављању послова старања о подручју под претходном заштитом обезбјеђује обиљежавање и физичку заштиту подручја у оквиру режима заштите I степена – локалитет Лакетића вир, уз претходно прибављено мишљење Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске и донијети правила унутрашњег реда (у складу са овим Рјешењем) у циљу ефикасније заштите овог подручја.

Правила о унутрашњем реду из става 1. овог члана уређују се правила за спровођење режима заштите и развоја, а нарочито: постављања информативних и других ознака, мјере заштите приликом обављања научних истраживања и извођења истражних радова, услови за обављање дозвољених дјелатности и посебне мјере и ограничења у спровођењу режима заштите.

Правила унутрашњег реда и друге неопходне информације за спровођење режима заштите управљач је дужан да на погодан начин јавно огласи, тако да буду доступна корисницима и посјетиоцима.

Члан 10.

Средства за заштиту и развој подручја под претходном заштитом обезбеђују се из буџетских средстава општине Бијељина и из других извора у складу са законом.

Члан 11.

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију и Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске ће у року од двије године од дана ступања на снагу овог Рјешења да припреме Приједлог за стављање подручја „Громижељ“ под заштиту као природног добра, у складу са законом, у оквиру истих, ужих или ширих граница заштићеног подручја датих оквирно у члану 3. и 4. овог Рјешења.

Члан 12.

Ово рјешење ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Српске.

МИНИСТАР

Фатима Фетибеговић, дипл. инж.арх

Образложење за доношење Рјешења о проглашењу претходне заштите локалитета Громижељ

Правни основ

Непосредни правни основ за доношење Рјешења о стављању под претходну заштиту резервата природе „Громижељ” садржан је у члану 37. ст. 1,2. и 4. Закона о заштити природе-Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске”, број 113/08), којим је утврђено да министар доноси рјешење о претходној заштити за природна подручја за која претходни подаци указују на то да има својства заштићеног подручја, односно за која постоји опасност да ће бити озбиљно нарушено или уништено уколико се не предузму мјере заштите. У складу са одредбама става 1. овог члана, прибављено је и мишљење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, и то у два наврата током израде нацрта Рјешења о претходној заштити. У складу са прибављеним мишљењима, посебно су дефинисане мјере заштите које се односе на хидромелиоративне радове као и коришћења пољопривредног земљишта у зонама заштите.

Чланом 42. став 1. алинеја 8 Закона о заштити животне средине – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/07, 41/08 и 28/10) прописује се надлежност Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију да, између осталог, спроводи законске обавезе по питању животне средине, као што су мониторинг, надзор, и надзор над пословима које обављају органи локалне самоуправе у овој области. Истим чланом, у алинеји 10 прописано је да Министарство организује послове који имају за циљ спречавање или смањење штетних посљедица по животну средину.

Надлежности Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију у области заштите и унапређења животне средине и природе уопште, као и заштита природног наслеђа, прописане су чл. 29 Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 118/08).

У члану 22. став 1. алинеја 12. и члану 56. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 101/04, 42/05 и 118/05), прописана је надлежност општина, односно града који у свом саставу нема више општина, у области заштите природних добара и животне средине. У складу са наведеним одредбама јасно је утврђено да општина Бијељина обезбјеђује чување природних вриједности на подручју које припада њеној територијалној надлежности.

Разлози за доношење Рјешења о претходној заштити

На територији општине Бијељина сјеверно од града у околини Великог Села на локалитету Громижељ у новембру 2008 године евидентирана је и од стране стручњака детерминисана риба *Umbra krameri* у нараду позната као мргуда.

Umbra krameri – мргуда данас је врло ријетка и угрожена врста рибе. У целој Европи *Umbra* има статус угрожене врсте и под најстрожијим је режимом заштите (EN). На листи је заштићених врста Уредбом Бернске конвенције из анекса I - Appex I.i.

У окружењу постоје подаци за присуство *Umbre* у Хрватској, на Мури. За подручје Србије према ранијим подацима *Umbra* се налазила у сливу Дунава, долини Млаве, Пека и доње Тисе. Најновија истраживања указују на то да је ова врста присутна у водотоку Засавица који је 1997. год проглашен за Специјални резерват природе као добро од изузетног значаја за

Републику Србију. Прве податке о присуству мргуде у Србији дао је Јосиф Панчић (1860) за Неготинско блато а други налаз мргуде биљежи Медић (1896) у плавној зони ријеке Саве код Сурчина.

Обиласком подручја Громижељ, стручњаци су установили да је ово једно од ријетко сачуваних низијских тресетишта, са значајним флористичким биодиверзитетом. Констатовано је преко 50 васкуларних биљних врста. Значајно је напоменути да међу овим врстама има врста од међународног значаја, ендемичних и реликтних а чији опстанак зависи од заштите станишта на коме живе. Најновија истраживања терена, извршена у периоду 09-19. август ове године, указала су на појаву сјеча стабала у најстрожој зони заштите, што може нанијети штете стаништима рибе мргуде.

С обзиром на ријеткост ове врсте, као и на чињеницу да се антропогеним утицајем може у знатној мјери угрозити њен опстанак на овом подручју, доноси се Рјешење о претходној заштити, чиме ће се омогућити спровођење детаљнијих истраживања која су потребна за дефинисање будућих истраживања како би се добили одговори на који начин је могуће створити услове за обнављање и очување тог некада великог, специфичног и посебно вриједног мочварног станишта, сада већ на граници нестајања, а такођер и врсте *Umbra krameri*, која је изузетно ријетка у овом дијелу Европе.

Финансијска средства потребна за спровођење овог Рјешења

Средства из буџета Републике Српске за израду Приједлога за стављање под заштиту, обезбијеђена су из буџетске ставке: „Пројекти и програмске активности“, Завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске. Наведена средства намјенски су искориштена искључиво за потребе израде приложеног стручног елабората, за проглашење претходне заштите, а користиће се и за посебно предвиђена истраживања неопходна ради спровођења мјера заштите природног станишта рибе мргуда и ширег локалитета који има карактеристике мочварног станишта.

С тим у вези, додатна буџетска средства, осим оних већ предвиђених у програмским активностима Завода за заштиту природе, неће бити.

Управљач- општина Бијељина, обезбјеђује средства за финансирање одржавања унутрашњег реда, обиљежавање граница и туристичку презентацију локалитета, а Република може пружити одређене олакшице носиоцу развоја туризма, односно управљачу.

Трошкови текућег одржавања заштићеног природног добра обезбиједили би се из средстава управљача и прихода који се остварују његовим дјелатностима.